COLOCVIILE INSTITUTULUI „BUCOVINA" AL ACADEMIEI ROMÂNE DIN ANUL 2010

Keywords: promoting cultural values and civilization in Bukovina, new perspectives of understanding the Bukovenian cultural area; competitive cooperation; „border" fundamental research; energetic cultural models; historical Bukovina.

The Colloquies of the „Bukovina" Institute of the Romanian Academy from the year 2010

(*Abstract*)*

Established in 2009 and covering the two main scientific research programs „Bukovina, Book, culture, civilization" and „Bukovina. Identity, traditions, values", the colloquia of the Institute „Bukovina" – the main form of support and manifestation of internal scientific life – have planned, according to the initiator, scientific researcher Ph. D Vasile I. Schipor, scientific secretary of the institution and editorial secretary of the periodical „Analele Bucovinei", a few main objectives: – the promoting of the principles of the culture and civilization (of the cultural inheritance) in Bukovina; – the discovery of new perspectives of understanding the Bukovinean cultural space and interpreting the cultural phenomenon taking place here; – the stimulation of competition/ competitive collaboration among researchers, with the perspective of their adaptation to the demands of basic „border" research, at both national and European level; – the stimulation, configuration and consolidation of a new consciousness , a modern one as regards the value of the national patrimony, as part of the European patrimony; – the emergence of energetic and integrant cultural models in the space of the former historical Bukovina.

În anul 2010, colocviul ştiinţific a reprezentat principala formă de susţinere şi manifestare a vieţii ştiinţifice din Institutul „Bucovina" al Academiei Române.

Instituţionalizat în anul 2009 şi acoperind cele două mari programe de cercetare ştiinţifică, „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie" şi „Bucovina. Identitate, tradiţii, valori", colocviile Institutului „Bucovina" şi-au propus, în viziunea iniţiatorului, cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor, secretar ştiinţific al instituţiei şi secretar de redacţie al periodicului „Analele Bucovinei", câteva obiective prioritare: –

* Traducere: Ana-Gabriela Drahta.

Analele Bucovinei, **XVIII**, *1* (36), p. – , Bucureşti, 2011

BDD-A32581 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:14:30 UTC)

promovarea valorilor culturii şi civilizaţiei (moştenirii culturale) din Bucovina; – descoperirea unor noi perspective de înţelegere a spaţiului cultural bucovinean şi de interpretare a fenomenului cultural de aici; – stimularea competiţiei/colaborării competitive între cercetători, în vederea acomodării acestora cu exigenţele cercetării fundamentale „de frontieră", la nivel naţional şi european; – stimularea, formarea şi consolidarea unei conştiinţe noi, moderne privitoare la valoarea propriului patrimoniu, ca parte integrantă a patrimoniului european; – emergenţa modelelor culturale energetice, integratoare, în spaţiul fostei Bucovine istorice.

Cel dintâi colocviu, cu tema „Familie, societate, patrimoniu", s-a desfăşurat la Rădăuţi, în 31 martie 2010, la sediul Institutului „Bucovina", între orele 11,00 şi 15,00, având un program focusat pe o idee centrală: valorificarea documentelor de arhivă cercetate.

Prima parte a manifestării a cuprins un referat-impuls, *Memoria arhivelor. Familia Dugan şi neamurile sale din Bucovina*, prezentat de cercet şt drd. Vasile I. Schipor şi patru co-referate: *Societăţi culturale în lumea satului bucovinean din perioada interbelică* (cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu), *Cercetări de folclor în Bucovina. Opoziţia dintre umed şi uscat în practicile magice* (cercet. şt. dr. Iulia Brânză), *„Aus Dorna – über Dorna". „Din Dorna – despre Dorna". Instituţiile balneare la 1912* (cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă), *Istoria Bucovinei în lucrări recente* (cercet. şt. dr. Marian Olaru).

Partea a doua a colocviului a cuprins dezbaterea tematică *Valorificarea documentelor de arhivă în activitatea de cercetare ştiinţifică a Institutului „Bucovina"*, moderată de către cercet. şt. dr. Marian Olaru.

Respectând formatul manifestărilor organizate de Institutul „Bucovina" al Academiei Române după 2002, partea a treia a colocviului a cuprins un semnal editorial, urmărind prezentarea unor cărţi şi periodice tipărite în Bucovina, dar şi în alte locuri, având însă ca tematică probleme ale Bucovinei. Cinci cărţi, provenind din centre culturale diferite, au făcut obiectul prezentării: – Filimon Rusu, *Amintiri. Oameni şi locuri din Ţara Fagilor*, Cuvânt-înainte de D. Vatamaniuc, m. o. al Academiei Române, Ediţie îngrijită: studiu introductiv, note, comentarii şi tabel cronologic de Vasile I. Schipor, indice de nume de Rodica Iaţencu, Bucureşti, Editura Academiei Române, Colecţia „Enciclopedia Bucovinei în studii şi monografii" (26), 2009, 300 p. (cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu, cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor); – Alis Niculică, *Din istoria vieţii culturale a Bucovinei. Teatrul şi muzica (1775–1940)*, Bucureşti, Casa Editorială „Floare Albastră", 2009, 344 p. (cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu); – Mihai-Ştefan Ceauşu, *Un iluminist bucovinean: boierul Vasile Balş (1756–1832)*, Iaşi, Editura Junimea, 2007, 459 p. (cercet. şt. dr. Marian Olaru); – Constantin Hrehor, *Silvestru Morariu Andfrievici*, Iaşi, Editura Timpul, 2009, 168 p. + anexe (cercet. şt. dr. Marian Olaru); – *Rădăuţii şi întemeierea Moldovei, 650 de ani (1359–2009)*, Bucureşti, Editura Basilica, 2009, 324 p. (cercet. şt. dr. Marian Olaru).

Responsabilul acestui colocviu, gândit ca proiect, a fost cercet şt. drd. Vasile I. Schipor.

Cel de al doilea colocviu ştiinţific al Institutului „Bucovina" al Academiei Române din 2010, s-a desfăşurat la Rădăuţi, în 24 iunie 2010, la sediul Institutului „Bucovina", între orele 11,00 şi 15,00 şi a avut drept temă „Bucovina în perioada interbelică. Cultură şi societate".

Referatul-impuls, *Bucovina şi problemele reintegrării. Aspecte culturale*, a fost susţinut de către cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu. Aceasta a fost urmat de patru co-referate: *Geologi austrieci în Bucovina istorică* (I) (cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă), *Eugenia Ioneţ – personalitate marcantă a etnografiei bucovinene din perioada interbelică* (cercet. şt. dr. Iulia Brânză), *Moştenirea culturală fără frontiere a Bucovinei istorice. De la Avigdor Arikha şi Alexander Vaisman la V. M. Korotenko* (cercet. şt. dr. Vasile I. Schipor), *Consideraţii privind stadiul actual al cercetărilor privind perioada contemporană a istoriei Bucovinei* (cercet. şt. dr. Marian Olaru). Cel de la patrulea co-referat a fost ilustrat cu proiecţii după 95 de lucrări de artă (acuarele, portrete, scene de gen, desene, ilustraţii de carte) ale artiştilor bucovineni/originari din Bucovina Avigdor Arikha, Alexander Vaisman şi V. M. Korotenko, având meritul, în principal, că reprezintă cea dintâi prezentare publică din România închinată acestor personalităţi. Acuarelele artistului V. M. Korotenko (necunoscut la noi), expuse doar la Cernăuţi, surprind biserici şi mănăstiri din Bucovina, situându-se într-o tradiţie de prestigiu, ilustrată strălucit de Hugo Rezzori, artist mai puţin cunoscut în România (1876–post 1938) şi Gheorghe Baron Løvendal (1897–1964).

BDD-A32581 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:14:30 UTC)

În partea a doua a colocviului ştiinţific a avut loc o dezbatere axată pe problematica adusă în discuţie de referenţi.

Semnalul editorial din structura acestui colocviu a adus în atenţie şase cărţi: – Ilie Dugan-Opaiţ, *Familia Dugan din Cireş-Opaiţeni*, Ediţie îngrijită, studiu introductiv, notă asupra ediţiei, postfaţă, anexe şi album: Vasile I. Schipor, Indice de nume: Rodica Iaţencu, Rădăuţi, Editura „Septentrion", 2009, 637 p. + 256 foto (cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor); – Franz Pieszczoch, Carmen-Liliana Costiuc, *Văşcăuţi pe Siret, un sat intrat în legendă*, Suceava, Editura „George Tofan", 2009, 150 p. (cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor); – Franz Pieszczoch, Francisca-Iulia Pieszczoch, *File din istoria oraşului Siret*, Câmpulung Moldovenesc, [Fundaţia Culturală] Biblioteca „Mioriţa", 2009, 224 p. (cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor); – Cristian-Domiţian Moroşanu, *Ciobănescul românesc de Bucovina. Monografie*, Suceava, Editura Cygnus, 2010, 564 p. (cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor); – Victoria Camelia Cotos, *Populaţia Bucovinei în perioada interbelică*, Iaşi, Casa Editorială „Demiurg", 2009, 273 p. + 17 hărţi, grafice, tabele (cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu); – Doru-Toader Juravle, *Geologia regiunii dintre Valea Sucevei şi Valea Putnei (Carpaţii Orientali)*, Iaşi, Casa Editorială „Demiurg", 2007, 319 p. (cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă).

Responsabil al organizării colocviului a fost cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu.

Cel de al treilea colocviu organizat de Institutul „Bucovina" la Rădăuţi, în 21 septembrie 2010, la sediul Institutului „Bucovina", între orele 10,00–15,00, a avut drept temă „Bucovina. Identitate, tradiţii, valori".

Prima parte a colocviului a cuprins patru referate-impuls: *Bucovina, 1944–1947. Sfârşitul unui posibil Eden* (cercet. şt. dr. Marian Olaru), *Bucovineni în viaţa cultural-ştiinţifică a României postbelice* (cercet şt drd. Vasile I. Schipor), *Bucovina în perioada 1941–1944. Viaţa culturală şi ştiinţifică* (cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu), *Legiuiri silvice în Bucovina. „Ordonanţa silvică pentru districtul bucovinean", 2 ianuarie 1776* (cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă).

Dezbaterea tematică *Valorificarea documentelor de arhivă în activitatea de cercetare ştiinţifică a Institutului „Bucovina"* a fost moderată de cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor, secretarul ştiinţific al Institutului „Bucovina".

Semnalul editorial al colocviului a cuprins, mai întâi, prezentarea ultimului tom tipărit al periodicului ştiinţific propriu: „Analele Bucovinei", Rădăuţi–Bucureşti, anul XVI, nr. 2 (33), iulie–decembrie 2009, 346 p. (Rodica Iaţencu, responsabil de număr şi Vasile I. Schipor, secretar de redacţie). A urmat apoi prezentarea unor **c**ărţi şi periodice noi: – Emilian Drehuţă, *Rădăcini. Fotografii din Bucovina*, vol. II, Bacău, 2010, 62 p. (Vasile I. Schipor); – Dragoş Olaru, Emanoil Rei, *Vetre strămoşeşti. Satul Ropcea la 560 de ani*, Suceava, f. ed., 2010, 140 p. (Vasile I. Schipor); – *Relacje polsko-rumuńskie w historii i kulturze. Materiały z sympozjum/Relaţii polono-române în istorie şi cultură. Materialele simpozionului*, Suceava, Związek Polaków w Rumunii/Uniunea Polonezilor din România, 2010, 420 p. (Vasile I. Schipor); – ‚Archiva Moldaviae", Iaşi, [Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale], I, 2009, 479 p. (Rodica Iaţencu).

La sfârşitul acestei părţi, au avut loc câteva proiecţii cu subiect Bucovina: – Traian Sfrijan, hidro-geolog, Staţiunea Balneoclimaterică Vatra Dornei: *Vatra Dornei. Contraste*, slide-show (Vasile I. Schipor); – Cătălina Orşivschi, Vama, *Muzeul Ouălor Încondeiate Vama*, pps (Raluca-Irina Muscă).

Responsabilul acestui colocviu, organizat ca proiect în cadrul Şcolii de Vară „Ion I. Nistor" a Societăţii pentru Cultură, a fost cercet şt. drd. Vasile I. Schipor, secretarul de redacţie al periodicului „Analele Bucovinei", membru al Filialei Iaşi a Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina.

Cea de a patra manifestare ştiinţifică organizată în anul 2010 este Conferinţa ştiinţifică naţională „Bucovina în imaginarul individual şi colectiv. Tinerii din Bucovina de altădată şi lumea în care trăiau", reprezentând cea de a XVIII-a sesiune anuală de referate şi comunicări ştiinţifice a Institutului „Bucovina", Rădăuţi, Gerald's Hotel, 18–19 noiembrie 2010.

Deschiderea lucrărilor conferinţei a avut loc joi, 18 noiembrie 2010, începând cu orele 17,00, şi a cuprins trei prezentări: – *Un proiect de succes: Rădăcini. Fotografii din Bucovina*, vol. I, Cuvânt-înainte de Emilian Drehuţă, Bacău,Tipografia Europrint, 2009, 122 p.; vol. II, Cuvânt lămuritor de

BDD-A32581 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:14:30 UTC)

Emilian Drehuţă, Bacău, Tipografia Europrint, 2010, 62 p. (carte, expoziţie, DVD, Vasile I. Schipor); – *Cernăuţii de altădată*, power point, cu o coloană sonoră de Joseph W. Schmidt; *Cernăuţi, o fereastră spre trecut*, slideshow (Raluca-Irina Muscă).

Vineri, 19 noiembrie 2010, începând cu orele 9,00 au fost prezentate comunicările: – dr. Alexandrina Cernov, m. o. al Academiei Române, *Mihai Eminescu şi societăţile studenţilor români de la Viena*; – prof. Ion Cernat, *Note şi comentarii marginale la o publicaţiune din 1790*; – diacon drd. Ioan-Paul Valenciuc, *„Esortaţiune archipăstorală către tineretul academic-clerical" a Mitropolitului Silvestru Morariu Andrievici – un text inedit*; – preot Dumitru Valenciuc, *Tineri pentru tineri, în Bucovina austriacă*; – prof. dr. Ilie Luceac, *Dimitre Onciul şi junimea Bucovinei de altădată*; – arhivist Simona Palagheanu, *Administraţia Fondului Bisericesc al Bucovinei reflectată în documente de arhivă*; – arhivist Simina-Octavia Stan, *Mitropolia Bucovinei. Instituţia şi activitatea ei*; – conf. univ. dr. Harieta Mareci-Sabol, *Nostalgia începuturilor. Copiii şi copilăria în memoriile bucovinenilor*
– cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă, *Monumente austriece din Bucovina secolului al XIX-lea*; – cercet. şt. dr. Marian Olaru, *Tineri membri ai Societăţii Academice Studenţeşti „Junimea" din Cernăuţi, 1878–1938*; – cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu, *Tinerii din Bucovina interbelică şi misiunea culturală. Rolul societăţilor studenţeşti*; – cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor, *Dimitrie Gălătescu, un autor bucovinean necunoscut şi manuscrisul lucrării sale închinate satului Ostriţa.*

Prezentarea comunicărilor a fost urmată de dezbateri.

Semnalul editorial a cuprins prezentarea a patru apariţii editoriale: – „Analele Bucovinei", Rădăuţi-Bucureşti, Anul XVI, Nr. 2 (33), iulie–decembrie 2010, 345 p. (Rodica Iaţencu); – Gheorghe C. Patza, *Monografia comunei Şaru Dornei*, Cu un *Cuvânt-înainte* al autorului, Botoşani, Editura Axa, 2010, 286 p. (Vasile I. Schipor); – Dumitru Valenciuc, *Fondul Bisericesc Ortodox din Bucovina. Probleme controversate*, Câmpulung [Moldovenesc], [Fundaţia Culturală] Biblioteca „Mioriţa", 2010, 260 p. (Dumitru Valenciuc); – Pantelimon Socaciu, *Arboroasa. File din cronica vieţii studenţeşti cernăuţene*, Ediţie îngrijită, studiu introductiv, indice de nume de Olaru Marian Rădăuţi, Editura „Septentrion", 2009, 324 p. (Marian Olaru).

Iniţiator de proiect: Marian Olaru. Responsabil de proiect: Marian Olaru. Instituţie parteneră: Direcţia Suceava a Arhivelor Naţionale.

Colocviile Institutului „Bucovina" organizate în anul 2010 (re)aduc în actualitate probleme diverse, din rândul cărora câteva se impun a fi rezolvate urgent: – înţelegerea fiecărui colocviu ca proiect, în cadrul generos al „culturii proiectului", de filosofia căreia încă ne apropiem greu; – păstrarea şi îmbogăţirea formatului, a conţinuturilor din fiecare colocviu şi workshop, din perspectiva filosofiei succesului în managementul de proiect şi prin contribuţia tuturor sectoarelor de cercetare, a tuturor cercetătorilor; – respectarea exigenţelor statuate de practica academică naţională şi internaţională ce ţin de desfăşurarea manifestării, cu accent pe dezbateri, pe calitatea acestora şi grija pentru continua perfecţionare a activităţii de cercetare din Institut; – promovarea spiritului critic în dezbaterea academică şi în activitatea de analiză şi proiectare a activităţilor proprii de cercetare ştiinţifică; – formarea unor colective mai largi de cercetători, apropierea colaboratorilor externi de exigenţele cercetării academice din Institut, stimularea competiţiei în cercuri mai largi şi a dorinţei de a accede la standarde ale cercetării ştiinţifice performante.

Vasile I. Schipor

BDD-A32581 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:14:30 UTC)